

EMBERI JOGOK EURÓPAI BÍRÓSÁGA

MÁSODIK SZEKCIÓ

PATYI ÉS MÁSOK kontra MAGYARORSZÁG ÜGY

(5529/05. sz. kérelem)

ÍTÉLET

STRASBOURG

2008. október 7.

*Ezen határozat az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdésében foglalt
köörülmények beálltával válik véglegessé. Szerkesztői változtatás alá eshet.*

A Patyi kontra Magyarország ügyben,

Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Második Szekció) Kamaraként tartott ülésén, melynek tagjai voltak:

Françoise Tulkens, *Elnök*
Antonella Mularoni,
Vladimiro Zagrebelsky,
Danutė Jočienė,
Dragoljub Popović,
Sajó András,
İşıl Karakaş, *bírák*

és Françoise Elens-Passos, *Hivatalvezető-helyettes*

2008. szeptember 16-i zárt ülésén lefolytatott tanácskozását követően az azon időpontban elfogadott alábbi ítéletet hozza:

AZ ELJÁRÁS

1. Az ügy alapja egy, a Magyar Köztársaság ellen benyújtott kérelem (5529/05. sz.), amelyet az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló egyezmény (az "Egyezmény") 34. Cikke alapján negyvennyolc magyar állampolgár (a "kérelmezők") 2005. február 4-én terjesztett a Bíróság elé.

2. A kérelmezőket Barbalics I. Budapesten praktizáló ügyvéd képviselte. A Magyar Kormányt (a "Kormány") Képviselője, dr. Höltzl Lipót képviselte az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériumból.

3. A kérelmezők azt állították, hogy a Miniszterelnök háza előtti tüntetés megtartásának megtiltása megsértette az Egyezmény 11. Cikke alapján őket megillető, gyülekezés és egyesülés szabadságához való jogot.

4. 2008. január 4-én a Bíróság úgy határozott, hogy közli a panaszt a Kormánnyal. Az Egyezmény 29. Cikkének 3. bekezdése alapján úgy döntött, hogy a kérelem érdemét és elfogadhatóságát együttesen vizsgálja.

A TÉNYEK**I. AZ ÜGY KÖRÜLMÉNYEI**

5. A kérelmezők: negyvennyolc magyar állampolgár (ld. Függelék).

A. Az ügy körülményei

6. A felek előterjesztései alapján az ügy tényei az alábbiak szerint összegezhetők.

7. A felek 40000 más személlyel együtt egy fizetésektelenné vált magántársaság hitelezői. Mivel követeléseiket nem tudták behajtani, 2004. július 7. és augusztus 20. között demonstráció-sorozatot kívántak tartani Budapesten, a Miniszterelnök otthona előtt. A kérelmező fényképeket is benyújtott a tervezett rendezvények helyszínéről. A fényképek tanúsága szerint a Miniszterelnök háza egy kétsávos út mentén, villanegyedben található. Az útnak az ingatlannal szemközi oldalán a parkoló személygépkocsik és egy másik villa kerítése között gyalogösvény húzódik, vele párhuzamosan egy öt méter széles füves rész terül el. A kérelmező azt állította, hogy a tervezett demonstrációk résztvevői csak ezt a gyalogosok számára fenntartott zónát kívánták elfoglalni.

8. A rendezvények főszervezője az első kérelmező, Patyi István („a kérelmező”) volt. A kérelmező a törvényben foglaltaknak megfelelően bejelentést tett a Budapesti Rendőrfőkapitányságon. 2004. július 5-én a rendőrség megtiltotta a demonstrációkat. A kérelmező bírósági felülvizsgálatot kért. 2004. július 8-án a Fővárosi Bíróság hatályon kívül helyezte a határozatot és új eljárásra utasította a rendőrséget.

9. A megismételt eljárásban 2004. július 10-én a rendőrség ismét megtiltotta a demonstrációkat. A kérelmező bírósági felülvizsgálatot kért. A Fővárosi Bíróság 2004. július 15-én elutasította a keresetet.

10. Közben a kérelmező és mintegy tizenöt másik személy – a kérelmező beadványai szerint „turistának álcázva magukat” – megjelent a Miniszterelnök háza előtt. A rendőrség is jelen volt, de mivel a kérelmező azt a tájékoztatást adta, hogy nem kívánnak „tüntetni”, a csoport elsétálhatott a Miniszterelnök háza előtt, és háborítatlanul elhagyhatta a helyszínt. A megjelentek semmilyen fennakadást vagy zavart nem okoztak a közlekedésben vagy a gyalogos forgalomban.

11. Ezt követően a kérelmező egy 2004. november 1-jére ugyanazon okból ugyanazon helyszínre tervezett demonstrációról tett bejelentést a rendőrségnél. A demonstrálók tervezett létszáma húsz fő volt. A Budapesti Rendőrfőkapitányság vezetője a gyülekezéssről szóló 1989. évi III. törvény („a gyülekezési törvény”) 8. § alapján megtiltotta a rendezvény megtartását.

12. A rendőrség úgy vélte: a járda nem elég széles ahhoz, hogy a tüntetők és a többi gyalogos számára szükséges hely egyidejűleg biztosítható legyen. Ezért a rendőrség úgy vélte, hogy az esetleges balesetek, továbbá a tüntetők és a járókelők közötti konfrontációk megelőzése érdekében az utca egyik felét le kellene zárni. A rendőrség rámutatott, hogy a szóban forgó utcában három rendszeres autóbuszjárat közlekedik, s hogy november 1-jén, Mindenszentek napján, erősebb forgalomra kell számítani, mivel azon a napon sokan látogatnak a temetőkbe. A rendőrség ezért a

Közlekedésrendészeti Főosztály szakvéleményének beszerzését követően megállapította, hogy a demonstráció a közlekedés aránytalan zavarásával járna, s hogy a közlekedés más módon nem biztosítható. A kérelmező bírósági felülvizsgálatot kért.

13. 2004. november 5-én a Fővárosi Bíróság elutasította a kérelmező keresetét. A Bíróság megállapította, hogy a rendőrség határozata összhangban állt a jogszabályokkal, és különösen az Egyezmény 11. Cikkével.

14. Ezt követően a kérelmezők húsz főre korlátozott létszámmal további demonstrációkat kívántak szervezni. 2004. november 18-án a kérelmező bejelentette a rendőrségen, hogy 2004. november 30-án, december 1-jén, december 14-én és december 24-én délután demonstrációkra kerül sor, ismét a Miniszterelnök háza előtt. 2004. november 19-én a Budapesti Rendőrfőkapitányság vezetője megtiltotta a demonstrációkat.

15. A rendőrség megismételte: a járda nem elég széles ahhoz, hogy egyidejűleg biztosítható legyen a tüntetők és a többi járókelő számára szükséges hely. Ezért az esetleges balesetek, továbbá a tüntetők és a járókelők közötti konfrontációk megelőzése érdekében az utca egyik felét le kellene zárni. A rendőrség rámutatott, hogy a szóban forgó utcában három rendszeres autóbuszjárat közlekedik, s hogy télen nagyobb forgalomra kell számítani, mivel sokan azon az utcán keresztül utaznak a Budapest környéki síelőhelyekre. A rendőrség továbbá komoly havazások lehetőségére és arra hivatkozott, hogy nehéz lenne alternatív útvonalakat biztosítani.

16. A rendőrség ezért a Közlekedésrendészeti Főosztály szakvéleményének beszerzését követően megállapította, hogy a demonstrációk a közlekedés, különösen az autóbuszforgalom aránytalan akadályozásával járnának, s hogy a közlekedés más módon nem biztosítható.

17. A kérelmező bírósági felülvizsgálatot kért. Előadta, hogy mindössze húsz perces, békés, csendes demonstrációkat kívántak tartani. Az egyetlen 'akció' amit terveztek az volt, hogy a Miniszterelnök háza előtt húsz résztvevő egy sorban felsorakozva áll.

18. 2004. november 26-án a Fővárosi Bíróság elutasította a kérelmező keresetét. A Bíróság megállapította, hogy a rendőrség határozata összhangban állt a jogszabályokkal és az Egyezménnyel.

19. 2004. december 12-én a Budapesti Közlekedési Vállalat hivatalosan arról tájékoztatta a kérelmezőt, hogy 2004. december 24-én délután 4 óra 19 perc után az autóbuszok nem közlekednek.

B. Releváns hazai jogszabályok

1. A Magyar Köztársaság Alkotmánya

20. A Magyar Köztársaság Alkotmánya (a többször módosított 1949. évi XX. törvény) releváns része kimondja:

62. §

“A Magyar Köztársaság elismeri a békés gyülekezés jogát és biztosítja annak szabad gyakorlását.”

2. Az 1989. évi III. törvény a gyülekezési jogról

21. A gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény (“a gyülekezési törvény”) releváns rendelkezései kimondják:

2. §

“(3) A gyülekezési jog gyakorlása nem valósíthat meg bűncselekményt vagy bűncselekmény elkövetésére való felhívást, valamint nem járhat mások jogainak és szabadságának sérelmével.”

6. §

“A közterületen tartandó rendezvény szervezését a rendezvény helye szerint illetékes rendőrkapitányságnak, Budapesten a Budapesti Rendőrfőkapitányságnak (a továbbiakban: rendőrség) legalább három nappal a rendezvény megtartásának tervezett időpontját megelőzően kell bejelenteni. A bejelentési kötelezettség a rendezvény szervezőjét terheli.”

8. § (a releváns időszakban hatályos szöveg)

“(1) Ha a bejelentéshez kötött rendezvény megtartása a népképviselői szervek vagy a bíróságok zavartalan működését súlyosan veszélyeztetné, vagy ha a közlekedés más útvonalon nem biztosítható, a rendőrség a bejelentésnek a hatósághoz való beérkezésétől számított 48 órán belül a rendezvénynek a bejelentésben megjelölt helyszínen, vagy időben való megtartását megtilthatja.”

9. §

(1) A rendőrség határozata ellen fellebbezésnek helye nincs; a határozat közlésétől számított három napon belül a szervező kérheti az államigazgatási határozat bírósági felülvizsgálatát.”

14. §

“(1) Ha a gyülekezési jog gyakorlása a 2. § (3) bekezdésében foglaltakba ütközik, vagy a rendezvényen a résztvevők fegyveresen, illetőleg felfegyverkezve jelennek meg,

továbbá ha bejelentéshez kötött rendezvényt bejelentés nélkül ... vagy tiltó határozat ellenére tartanak, a rendőrség a rendezvényt felosztatja....

(3) Ha a rendezvényt felosztatják, a rendezvény résztvevője a felosztatástól számított tizenöt napon belül pert indíthat a felosztatás jogellenességének megállapítására.”

A JOG

I. A 11. CIKK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

22. A kérelmezők panaszolták, hogy a hazai hatóságok érvényes indokok nélkül, az Egyezmény 11. Cikkét megsértve tiltották meg a 2004. november 1-jére és 30-ára, valamint a december 1-jére, 14-ére és 24-ére tervezett demonstrációkat. Az Egyezmény 11. Cikkének releváns része kimondja:

“1. Mindenkinnek joga van a békés célú gyülekezés szabadságához...

2. E jogok gyakorlását csak a törvényben meghatározott, olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban ... a zavargás vagy bűnözés megakadályozása, ... illetőleg mások jogai és szabadságai védelme ... céljából.”

A. Elfogadhatóság

23. A Bíróság annak észrevételezésével kezdi: a Bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy rendelkezik joghatósággal valamely elébe terjesztett ügyben, ezért a joghatóság kérdését az eljárás minden szakaszában vizsgálni kell (ld. *többek között, Azinas v. Cyprus* [GC], no. 56679/00, 32. bek., ECHR 2004-III, *Odièvre v. France* [GC], no. 42326/98, 22. bek., ECHR 2003-III;

Blečić v. Croatia [GC], no. 59532/00, 67. bek., ECHR 2006-...).

24. Bár az alperes Kormány a személyi hatály hiánya miatt nem emelt kifogást a Bíróság hatáskörét illetően, a Bíróság szerint a Bíróságnak az alábbi indokok alapján vizsgálnia kell ezt a kérdést.

25. A Bíróság megjegyzi, hogy a tervezett demonstrációk szervezője Patyi úr volt, s hogy ő írta alá az illetékes hatóságokhoz benyújtott dokumentumokat. Ebből következően a hatóságok demonstrációkat megtiltó határozatai kétségekívül személyesen és közvetlenül érintették Patyi úr Egyezményben biztosított jogait. Ezért Patyi úr áldozat státusza az Egyezmény 34. Cikkének céljaira vitathatatlan. Továbbá, a Bíróság megjegyzi, hogy a panasz nem nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. Cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben. A Bíróság továbbá megjegyzi, hogy semmilyen más alapon sem elfogadhatatlan. Ezért elfogadhatóvá kell nyilvánítani.

26. A Bíróság ugyanakkor észrevételezi: semmilyen bizonyíték nem támasztja alá, hogy a többi negyvenhét kérelmező ténylegesen részt kívánt venni a betiltott demonstrációkon. E kérelmezők panaszukat pusztán arra a tényre alapozták, hogy azon több ezer ember közé tartoznak, akik az említett fizetéseképtelenség miatt pénzt veszítettek (ld. fenti 7. bekezdés). Továbbá, bár nyilvánvalóan nehéz olyan rendezvények tekintetében részvételi szándékot bizonyítani, amelyekre sohasem került sor, a Bíróságnak súlyt kell helyeznie arra a tényre, hogy a Patyi úr által a hatóságokhoz benyújtott beadványokban a résztvevők várható létszáma következetesen húsz főre korlátozódott (ld. fenti 11., 14. és 17. bekezdéseket). A Bíróság számára lehetetlen volt annak megállapítása, hogy a kérelmezők közül kik vettek volna részt az egyes eseményeken.

27. A Bíróság hangsúlyozza, hogy mivel a gyülekezés szabadsága a zavartalan, békés célú gyülekezés elvont lehetőségét is védelemben részesíti, annak szervezői a hatóságok elutasító határozata által közvetlenül érintettnek állíthatják magukat. Ez a megközelítés érvényesült a *Bączkowski and Others v. Poland* (no. 1543/06, ECHR 2007-...) ügyben is, amelyben a kérelmezők a szóban forgó demonstráció szervezői voltak, s a Bíróság megállapította az Egyezmény 11. Cikkének megsértését anélkül, hogy a szervezőkön kívül a többi résztvevő helyzetével is foglalkozott volna.

28. Ezen indokok alapján a Bíróság a jelen ügyben nem juthat olyan következtetésre, hogy a többi negyvenhét személy is Egyezménybeli jogai megsértésének áldozata. Ebből következően a panasz ezen személyek tekintetében a 35. Cikk 3. bekezdése alapján *ratione personae* összeegyeztethetetlen az Egyezmény rendelkezéseivel, s ezen személyek tekintetében a panaszt a 35. Cikk 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

B. Érdem

1. Történt-e beavatkozás a békés célú gyülekezés szabadságának gyakorlásába?

29. A Kormány nem vitatta, hogy Patyi urat megillették a 11. Cikkben foglalt garanciák; a Kormány azt sem tagadta, hogy a demonstrációk megtiltása beavatkozást jelentett a kérelmező számára e rendelkezés alapján biztosított jogok gyakorlásába. A Bíróság nem lát okot arra, hogy eltérő álláspontra helyezkedjék. A Kormány ugyanakkor azt állította, hogy a beavatkozás a 11. Cikk második bekezdése alapján igazolt volt.

2. Igazolt volt-e a beavatkozás?

30. Ezért azt kell eldönteni, hogy a panaszolt intézkedés “törvényben meghatározott” volt-e, a 2. bekezdésben felsorolt törvényes célt vagy célokat szolgált-e, s “egy demokratikus társadalomban szükséges” volt-e ezen célok elérése érdekében.

(a) Törvényben meghatározott

31. A felek nem vitatták, hogy Patyi úr békés célú gyülekezési szabadságának korlátozására a gyülekezési törvény 6., 8. és 14. §-a alapján került sor, amelyek szövege egyértelmű (ld. fenti 21. bekezdés). Ezért a törvényesség követelménye teljesült.

(b) Törvényes cél

32. A Kormány előterjesztette, hogy a békés célú gyülekezés jogának korlátozása közterületeken mások jogainak védelmét, így a szabad mozgáshoz való jogot, illetve a közlekedés zavartalanságának biztosítását szolgálta. A Kormány továbbá előterjesztette, hogy a békés célú gyülekezés joga nem redukálható pusztán az Állam be nem avatkozási kötelességére. Bizonyos esetekben az Államnak pozitív intézkedéseket kell tennie a gyülekezés békés jellegének biztosítása érdekében.

33. Patyi úr nem érintette ezt a kérdést.

34. E megfontolások fényében a Bíróság meggyőződött arról, hogy a panaszolt intézkedés a zavargás megelőzésének és mások jogai védelmének törvényes célját szolgálta.

(c) Egy demokratikus társadalomban szükséges

(i) A felek érvei

35. A Kormány előterjesztette, hogy a tervezett demonstrációk színhelye Budapest rendkívül forgalmas területe volt, ahol a demonstrációk akadályozták volna a gyalogosok és három autóbuszjárat szabad mozgását, amely balesetveszéllyel járt volna. A Kormány azt is hangsúlyozta, hogy a hazai hatóságok határozatainak meghozatalára az összes releváns körülmény gondos mérlegelését követően került sor. Ezért nem állítható, hogy a határozatok önkényesek vagy tévesek voltak.

36. Patyi úr vitatta a Kormány véleményét. Különösen azt állította, hogy a demonstrációk helyszíne a tervezett időpontokban nem lett volna forgalmas, s hogy a járda elég széles volt ahhoz, hogy az esemény a közlekedés akadályozása nélkül lezajlódhasson. Arra is felhívta a figyelmet, hogy december 24-én du. 4.00 óra után az ünnep miatt egyáltalán nem volt

autóbuszforgalom. Állításainak alátámasztására Patyi úr számos fényképet nyújtott be a helyszínről.

(ii) A Bíróság értékelése

37. A Bíróság megismétli, hogy az Egyezmény 11. Cikkét a 10. Cikk fényében is meg kell vizsgálni. A vélemények és kinyilvánításuk szabadságának védelme a 11. Cikk alapján védett gyülekezés és egyesülés szabadságának egyik célja (ld. *Freedom and Democracy Party (ÖZDEP) v. Turkey* [GC], no. 23885/94, 37. bek., ECHR 1999-VIII.).

38. A “demokratikus társadalomban szükséges” kifejezés feltételezi, hogy a beavatkozás “nyomós társadalmi szükséglet”-nek tesz eleget, s – különösen – hogy arányos az elérni kívánt törvényes céllal. A Szerződő Államok bizonyos fokú mérlegelési jogkörrel rendelkeznek annak megítélésakor, hogy ilyen szükséglet fennáll-e; e mérlegelés azonban európai ellenőrzéssel jár együtt, amely kiterjed mind a jogszabályokra, mind pedig a jogszabályokat alkalmazó határozatokra, beleértve a független bíróságok határozatait is. Ilyen módon a Bíróság jogosult végleges döntést hozni abban a kérdésben, hogy valamely „korlátozás” összeegyeztethető-e az Egyezmény alapján védett jogokkal (ld. *Stankov and the United Macedonian Organisation Ilinden v. Bulgaria*, nos. 29221/95 and 29225/95, 87. bek., ECHR 2001-IX.).

39. A Bíróságnak vizsgálata lefolytatásakor nem az a feladata, hogy saját véleményét a releváns nemzeti hatóságok véleménye helyébe helyezze, hanem az, hogy a 11. Cikk alapján felülvizsgálja a hatóságok által mérlegelési jogkörükben hozott határozatokat. Ez nem azt jelenti, hogy a Bíróságnak annak megállapítására kell szorítkoznia, hogy az alperes Állam ésszerűen, gondosan és jóhiszeműen gyakorolta-e mérlegelési jogkörét; az ügy egészének fényében kell megvizsgálnia a sérelmezett beavatkozást, és – annak megállapítása után, hogy a beavatkozás “törvényes célt” szolgált – eldönteni, hogy arányban állt-e az elérni kívánt törvényes céllal, és hogy a nemzeti hatóságok által a beavatkozás igazolására felhozott indokok relevánsak és elégségesek voltak-e. Ennek során a Bíróságnak meg kell győződnie arról, hogy a nemzeti hatóságok a 11. Cikkben megtestesülő elvekkel összhangban álló mércét alkalmaztak, és főként, hogy határozataikat a releváns tények elfogadható értékelésére alapozták (ld. *United Communist Party of Turkey and Others v. Turkey*, judgment of 30 January 1998, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-I, 22. o., 47. bek.).

40. A Bíróság úgy találja, hogy a hazai bíróságok ezen eseményekkel foglalkozó határozataiban a kérelmező rendezvényeinek megtiltása kizárólag közlekedési kockázatokon alapult. A Bíróság azt is észrevételezi, hogy a Kormány beadványai annak állítására szorítkoztak, hogy a demonstrációk súlyosan korlátozták volna a járókelők szabad mozgását és a három autóbuszjárat közlekedését. Ezzel kapcsolatban a Bíróság megismétli, hogy bármilyen nyilvános helyen tartott rendezvény bizonyos

mértékű zavart okozhat a hétköznapi életben (ld., *Nurettin Aldemir and Others v. Turkey*, nos. 32124/02, 32126/02, 32129/02, 32132/02, 32133/02, 32137/02 és 32138/02, 43. bek., 18 December 2007).

41. A jelen ügyben a felek által előterjesztett anyagokat megvizsgálva a Bíróság a Kormány állításainak ellentmondó, erős és egybehangzó jeleket észlel. Patyi úr húsz fő részvételével tervezett demonstrációt, s e húsz fő egyetlen akciója az lett volna, hogy a Miniszterelnök háza előtti járdán felsorakozva csendben áll. Az ügyiratokhoz csatolt képeken egyértelműen látszik, hogy a szóban forgó hely elég széles volt – megközelítőleg öt méter – ahhoz, hogy a többi gyalogos elsétálhasson a tüntetők mellett a demonstráció ideje alatt.

42. Továbbá, a Bíróság nincs meggyőződve arról, hogy az adott körülmények között a demonstrálók valóban akadályozták volna a közlekedést. A Bíróság szerint a Kormánynak az autóbuszforgalom akadályozásával kapcsolatos kategorikus állítása (ld. fenti 35. bekezdés) nem teljesen meggyőző, a Budapesti Közlekedési Vállalat által nyújtott tájékoztatás fényében (ld. fenti 19. bekezdés) különösen nem meggyőző a 2004. december 24-re tervezett demonstráció tekintetében. A Bíróság szerint valószínűtlennek tűnik, hogy egy korlátozott számú tüntető az öt méter széles, gyalogosok számára fenntartott területnél több helyet igényelt volna, vagy hogy jelentősen akadályozta volna a közlekedést, különösen Karácsony estéjén, amikor nem sokkal délután 4.00 óra után megszűnt a városi autóbusz-közlekedés. Következésképpen a Bíróság arra a következtetésre jut, hogy amikor a hatóságok a Patyi úr által előterjesztett ténybeli magyarázatok figyelembe vétele nélkül mechanikusan, ugyanazon okokra hivatkozva, ismétlődően megtiltották a demonstrációkat, akkor nem találták meg a megfelelő egyensúlyt a gyülekezési szabadságukat gyakorolni kívánók joga és azon személyek joga között, akiknek mozgásszabadsága időlegesen – esetleg – korlátozódhatott volna.

43. Továbbá, a Bíróság megjegyzi: az ügyiratokban nincs bizonyíték arra vonatkozóan, hogy a demonstrációk erőszakos jellegűek lettek volna, vagy hogy a közrendre veszélyt jelentettek volna. A Bíróság megismétli: hogy “ha a tüntetők nem követnek el erőszakos cselekményeket, akkor fontos, hogy a hatóságok bizonyos fokú türelmet tanúsítsanak a békés gyülekezésekkel szemben, ha az Egyezmény 11. Cikke alapján biztosított gyülekezési szabadságot nem akarjuk minden lényegétől megfosztani” (*Oya Ataman v. Turkey*, no. 74552/01, 5 December 2006, 41-42. bek.). Ilyen türelem már a bejelentési eljárás során is indokolt; a jelen esetben azonban tanúsítására nem került sor.

44. A fenti megfontolások fényében a Bíróság úgy találja, hogy a tervezett békés gyülekezések megtiltásának alapja nem volt sem releváns sem elégséges ahhoz, hogy nyomós társadalmi szükségletnek feleljen meg. Ilyen módon nem került bizonyításra, hogy a tilalom egy demokratikus

társadalomban az elérni kívánt célok megvalósítása érdekében szükséges volt.

45. Ilyen módon az Egyezmény 11. Cikkét megsértették.

II. AZ EGYEZMÉNY 10. CIKKÉNEK ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

46. Patyi úr a 10. Cikkre is hivatkozott, amelynek releváns része kimondja:

„1. Mindenkinnek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. Ez a jog magában foglalja a véleményalkotás szabadságát és az információk, eszmék megismerésének és közlésének szabadságát országhatárokon tekintet nélkül és anélkül, hogy ebbe hatósági szerv beavatkozhasson...

2. E kötelezettségekkel és felelősséggel együttjáró szabadságok gyakorlása a törvényben meghatározott, olyan alakszerűségeknek, feltételeknek, korlátozásoknak vagy szankcióknak vethető alá, amelyek szükséges intézkedéseknek minősülnek egy demokratikus társadalomban ... a zavargás vagy bűnözés megakadályozása, ... illetőleg mások jogai és szabadságai védelme ... céljából.”

47. A Bíróság úgy véli, hogy bár a panasz elfogadható, a Bíróság fenti, az Egyezmény 11. Cikkének megsértésével kapcsolatos megállapításának a fényében (ld. fenti 45. bekezdés) nem szükséges a panasz érdemét a 10. Cikk alapján külön megvizsgálni (ld. *Ezelin v. France*, judgment of 26 April 1991, Series A no. 202, 35. bek.).

III. AZ EGYEZMÉNY TÖBBI ÁLLÍTÓLAGOS MEGSÉRTÉSE

48. A Bíróság észrevételezi: Patyi úr az Egyezmény 11. Cikke alapján azt is panaszolta, hogy demonstráció tartására irányuló első kérelmét a hazai hatóságok elutasították. Ebben az ügyben azonban a jogerős határozat meghozatalára 2004. július 15-én került sor, több mint hat hónappal azt megelőzően, hogy a kérelem 2005. február 4-én benyújtásra került. Ebből következően a kérelemnek ez az aspektusa a 35. Cikk 1. bekezdésében előírt határidőn túl került előterjesztésre, s ezen aspektust az Egyezmény 35. Cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

49. A Bíróság továbbá észrevételezi, hogy Patyi úr az Egyezmény 6. Cikkének 1. bekezdése (különböző eljárások kimenetele és tisztességes volta), a 9. Cikk (gondolat- és lelkiismeret-szabadság), a 13. Cikk (hatékony jogorvoslat hiánya) és a 14. Cikk (megkülönböztetés tilalma) alapján is panaszokat terjesztett elő. A Bíróság azonban megjegyzi: még ha feltételezésre kerül is, hogy ezek a rendelkezések relevánsak lehetnek a jelen ügyben, a panaszok egyáltalán nincsenek valószínűsítve, s nem tárnak fel semmilyen, az Egyezmény megsértésére utaló jelet. A Bíróság

különösen a 13. Cikk alapján tett panasz tekintetében jegyzi meg, hogy a kérelmező hatékony jogorvoslatot tudott igénybe venni az igazgatási hatóságok határozatai ellen a bíróságok előtt. Ebből következően a panasznak ez a része nyilvánvalóan megalapozatlan az Egyezmény 35. Cikkének 3. bekezdése szerinti értelemben, s ezt a részt az Egyezmény 35. Cikkének 4. bekezdése alapján el kell utasítani.

IV. AZ EGYEZMÉNY 41. CIKKÉNEK ALKALMAZÁSA

50. Az Egyezmény 41. Cikke kimondja:

“Ha a Bíróság az Egyezmény vagy az ahhoz kapcsolódó jegyzőkönyvek megsértését állapítja meg és az érdekelt Magas Szerződő Fél belső joga csak részleges jóvátételt tesz lehetővé, a Bíróság – szükség esetén – igazságos elégtételt ítél meg a sértett félnek.”

A. Károk

51. A kérelmező 2000 euró nem vagyoni kártérítést követelt.

52. A Kormány túlzottnak találta a kérelmező követelését.

53. A Bíróság úgy találja, hogy a jogsértés megállapítása elégséges igazságos elégtételt nyújt mindazon nem vagyoni kár tekintetében, amelyet a kérelmező esetleg elszenvedett.

B. Költségek és kiadások

54. A kérelmező további 1800 eurót kért a Bíróság előtti eljárás során felmerült költségek és kiadások megtérítésére. Tételes elszámolást nyújtott be az ügyvédje által felszámított munkaórákról. Nyilatkozata szerint az összeg 15 munkaóra díjának felel meg (konzultáció ügyféllel – négy óra; helyszíni szemle – egy óra; beadványok elkészítése és levelezés az ügyfelekkel – hat óra), amelyet az ügyvéd 100 eurós óradíjjal az ügyre fordított (összesen 1500 euró), plusz 20% ÁFA (300 euró).

55. A Kormány ismételten túlzottnak találta a kérelmező igényét.

56. A Bíróság esetjoga szerint a kérelmező akkor és annyiban jogosult a költségek és kiadások megtérítésére, hogyha bizonyítja, hogy azok ténylegesen és szükségszerűen merültek fel, és összegüket tekintve ésszerűek. A jelen ügyben, a birtokában lévő információkra és a fenti kritériumokra figyelemmel, a Bíróság a teljes kért összeg megítélését ésszerűnek tartja.

C. Késedelmi kamat

57. A Bíróság úgy találja megfelelőnek, hogy a késedelmi kamatnak az Európai Központi Bank marginális kölcsönkamatán kell alapulnia, amelyhez további három százalékpontot kell hozzáadni.

EZEN INDOKOK ALAPJÁN A BÍRÓSÁG EGYHANGÚLAG

1. Patyi úr gyülekezési szabadsággal és véleménynyilvánítási szabadsággal kapcsolatos kérelmét elfogadhatóvá *nyilvánítja*;
2. A kérelem többi részét elfogadhatatlanná *nyilvánítja*;
3. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 11. Cikkét megsértették;
4. *Megállapítja*, hogy az Egyezmény 10. Cikke alapján előterjesztett panasz érdemének külön vizsgálata nem szükséges;
5. *Megállapítja*, hogy a jogsértés megállapítása önmagában elegendő igazságos elégtételt jelent minden, Patyi úr által elszenvedett nem vagyoni kár tekintetében;
6. *Megállapítja*:
 - (a) hogy az alperes Államnak attól az időponttól számított három hónapon belül, amikor az ítélet az Egyezmény 44. Cikkének 2. bekezdése szerint véglegessé válik, a kérelmező számára költségek és kiadások tekintetében 1800 (ezernyolcszáz) eurót, továbbá az ezen összeget terhelő adók összegét kell kifizetnie az alperes Állam nemzeti valutájában, a teljesítéskori átváltási árfolyam alkalmazásával;
 - (b) hogy a fent említett három hónap lejártát követően a teljesítés időpontjáig a késedelmes időszakra az Európai Központi Bank marginális kamatlábát három százalékponttal meghaladó mértékű kamatot kell fizetni a fenti összeg után;
7. A Patyi úr igazságos elégtétellel kapcsolatos további igényeit *elutasítja*.

Készült angol nyelven, írásbeli kihirdetésre került 2008. október 7-én, a Bíróság Eljárási Szabályzata 77. § 2. és 3. bekezdésének megfelelően.

Françoise Elens-Passos
Hivatalvezető-helyettes

Françoise Tulkens
Elnök

Függelék

A kérelmezők névsora

Név	Születési idő
1. Patyi István	1965. 9.16
2. Hargitai Józsefné	1934. 5.15.
3. Torda Zoltán	1937.11.11.
4. Péntek Balázsné	1935.3.5.
5. Bakos Oszkárné	1938.7.17.
6. Kertiné Beke Edit	1946.2.21.
7. Rosenberg Zsuzsa	1937.8.10.
8. Bese Lajos	1931.5.24.
9. Marton Józsefné	1942.3.19.
10. Varga Vilmos	1927. 6.3.
11. Szakálos Lászlóné	1940.10.14.
12. Róka Miklósné	1936. 12.4.
13. Róka Miklós	1923.7.12.
14. Békésiné Orbán Jolán	1959.6.27.
15. Sárossy Zoltán	1936.2.24
16. Sárossy Zoltánné	1941.9.14.
17. Sudár Jánosné	1930.8.26.
18. Szombathy Gyuláné	1927
19. Vida Aladárné	1940.1.10.
20. Harle Vilmos	Nincs adat
21. Szabó József	1962.3.5.
22. Solti Imre	1922.7.8.
23. R. Lajos	1949.4.13
24. Csabankó Jánosné	1939.10.12.
25. Gulyás Lajosné	1933.10.1.
26. Kiss Györgyné	1937.5.22.
27. Börzsönyi Jenőné	1930.7.7.
28. Börzsönyi Mariann	1952.8.25.
29. Becsei József	1936.8.9.
30. Kiss Vilmosné	1937.2.7.
31. Balczer Györgyné	1947.12. 29.
32. Detári Sándorné	1938. 6.11.
33. Guba István	1936.6.4.
34. Bíró Zoltánné	1952. 11.9.
35. Timotity Miklósné	1934.8.1.
36. Timotity Miklós	1936.9.17.
37. Varga Zsolt	1959.6.22.
38. Kovács Margit	1928.12.13.

39. Csáki Miklósné	1925.9.30.
40. Molnár Szilveszter	1926.1.1.
41. Molnárné Retek Zsuzsanna	1934.4.22.
42. Kondás Györgyné	1955.5.19
43. Jankó Lászlóné	Nincs adat
44. Korozmán Imréné	Nincs adat
45. Korozmán Zsolt	Nincs adat
46. Törőcsik Tivadar	Nincs adat
47. Hulinai Józsefné	1943.9.12.
48. Megyesi László	1943.12.30.